

IEDEREEN KUNSTENAAR

Erik Neimeijer

HOE JE BEGINT,
VOLHOUDT
EN SLAAGT

ten have

Voorwoord

‘Waar haal je de inspiratie vandaan?’

Die vraag krijg ik opvallend vaak, meestal van mensen die zelf weinig ervaring hebben met het creatieve proces. Het antwoord erop is lastiger dan het lijkt, want wat is inspiratie eigenlijk?

Volgens Keith Richards, gitarist, songwriter en medeoprichter van The Rolling Stones, is inspiratie iets wat in de lucht hangt. Hij ziet zichzelf als een soort antenne voor liedjes: het liedje bestaat al, je hoeft het alleen maar op te vangen. Michael Jackson ging nog verder, hij durfde soms niet te gaan slapen uit angst dat God een briljant idee dan aan iemand anders zou geven, bijvoorbeeld aan Prince.

Dit is het klassieke beeld van inspiratie: ideeën die ergens ‘buiten’ ons bestaan en die je toevallig overkomen. Het woord *inspiratie* komt uit het Latijn en betekent ‘inblazen’ of ‘inademen’. In de klassieke oudheid had het een sterk religieuze lading: goden of muzen bliezen hun geest in bij dichters, priesters of zieners, waardoor deze geïnspireerd raakten. Tegenwoordig gebruiken we het woord vaak zonder die spirituele lading, maar het idee van een kracht van buitenaf die je innerlijk vuur aanwakkert, leeft nog steeds.

Ik denk dat dit een misverstand is. Mijn ervaring is precies andersom: als je gaat zitten wachten tot je een ingeving krijgt, komt die juist niet. Picasso formuleerde dat heel treffend: *'Inspiration exists, but it has to find you working.'* Met andere woorden: inspiratie verschijnt pas als je al bezig bent. Je herkent een goed idee alleen als je klaar bent om het te ontvangen. Pas dan kun je echt beginnen met 'scheppen' – met mooie dingen maken.

In dit boek combineer ik mijn eigen ervaringen met de inzichten van mijn creatieve helden en een vleugje psychologie om de vraag waar ik mijn inspiratie uit haal te beantwoorden. Zo laat ik zien wat er allemaal komt kijken bij het maken: van de eerste vonk van inspiratie tot het overwinnen van twijfel en blokkades.

Dus, of je nu net begint en geen idee hebt waar je moet beginnen of al wat langer bezig bent en vastloopt, laat mij je meenemen door het artistieke proces. Aan het eind van elk hoofdstuk vind je praktische tips om je creatieve antenne scherper af te stemmen, zodat je meer inspiratie oppikt en – belangrijker nog – met doorzettingsvermogen en plezier jouw persoonlijke signaal de wereld in kunt zenden.

'Inspiratie is voor amateurs. De rest van ons komt gewoon opdagen en gaat aan het werk. De beste ideeën ontstaan niet vooraf, maar tijdens het proces zelf – ze komen voort uit het werk.'

Chuck Close (1940-2021), Amerikaanse kunstenaar

Wie ben ik?

1.

Hoe je met de passies uit je jeugd succesvol kunt worden

Ik zal me eerst even voorstellen. Ik ben geboren in 1982 in een gezin waar creativiteit en muziek een vanzelfsprekend onderdeel van het leven waren. Maar dat besepte ik pas later. Mijn ouders waren altijd creatief bezig, of dat nu met verf, hout, wol of klei was. Bij ons thuis klonk ook altijd muziek, van Nederlandstalige meezingers tot blaas- en koormuziek. Ook zélf muziek maken hoorde erbij. Al op mijn vijfde zat ik met een tuba op schoot – een enorm instrument voor zo’n klein lijf – en speelde ik mee in het jeugdorkest van de plaatselijke fanfare, waar ook de rest van mijn familie lid van was. Het samenspel, de klanken, het gevoel dat je deel uitmaakt van iets groters: ik vond het prachtig, al kon ik toen nog niet benoemen waarom.

Toen ik een jaar of tien was mocht ik van mijn ouders op gitaarles. Ik ontdekte hoe magisch het is om helemaal in je eenzijdige liedjes te bedenken en te spelen. Niet veel later verscheen er, met veel gekraak en gesjouw, een oude tweedehandspiano in mijn slaapkamer, door mijn vader eigenhandig naar binnen getakeld. Vanaf dat moment had ik mijn eigen kleine muziekstudio, waar ik eindeloos experimenteerde en liedjes naspeelde die ik op de radio hoorde. Terwijl andere kinderen

Als vijfjarige speelde ik al op de tuba in het jeugdorkest van de plaatselijke fanfare.

buiten voetballen, zat ik binnen, verdiept in akkoorden en melodieën, en verloor alle besef van tijd. Misschien herken je dat gevoel wel: dat je ergens zo in opgaat dat alles om je heen even wegvalt.

Mijn tienerjaren stonden volledig in het teken van muziek. Ik bleef trouw bij de fanfare spelen, maar richtte ook mijn eerste echte bandje op: Crowded. We repeteerden in een oude schuur, met een drummer, gitarist, bassist en ikzelf, als zingende gitarist. Het klonk waarschijnlijk niet geweldig, maar voor ons voelde het als pure vrijheid en we hadden dikke schik. Tot lichte wanhoop van mijn moeder verfde ik mijn haar gitzwart, net als mijn idool Herman Brood. Ondertussen ging ik ook gitaarspelen in een bigband in de buurt, en trombone bij een dweilorkest. Al doende leerde ik. Muziek was mijn alles; er ging geen week voorbij zonder repetities, optredens en nieuwe manieren om met muziek bezig te zijn.

‘Het leven gaat er niet om jezelf te vinden,
maar jezelf te creëren.’

George Bernard Shaw (1856-1950),

Ierse toneelschrijver en Nobelprijswinnaar voor de Literatuur

Op m'n achttiende vertrok ik naar Amsterdam om psychologie te studeren, een studie die me veel leerde over hoe gedrag tot stand komt en hoe ons brein functioneert. Het hielp me ook begrijpen hoe en waarom mensen creatief zijn. De studie boeide me enorm, maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan, dus al snel sloot ik me aan bij de band Soundsurfer. Daarmee zetten we onze eerste serieuze stappen in het muziekwereldje. We schreven eigen nummers en scoorden zowaar een platencontract – in de jaren negentig en nul een buitenkansje voor een beginnende band, want zo'n professionele deal was voor de meesten onbereikbaar. Het gaf ons de kans een album op te nemen en op podia te staan waar mijn helden hadden gespeeld. Tot een sterrenstatus kwam het niet, maar we maakten wel een mooi begin.

Het volgen van mijn passie leidde tot meer moois. Samen met Hendrik Jan Bökkers richtte ik in 2008 de band Bökkers op, waarmee we uitgroeiden tot een van de populairste rockbands van het land, met nummers in de Top 2000 en optredens in uitverkochte zalen. Met de gelegenheidsformatie Lorrainville nam ik enkele prachtige albums op, wat ons een Edison ople-

Optreden met rockband Bökkers tijdens de Zwarte Cross in 2019.

verde – een onverwachte bekroning op jaren van muziek maken. Intussen waagde ik mij ook aan de schilderkunst, wat uitmondde in een tweede carrière met exposities in galerieën in New York, Madrid, Londen en Miami. Met mijn vrouw Maartje opende ik een eigen galerie. Samen trekken wij inmiddels langs de Nederlandse theaters met onze eigen voorstellingen vol muziek en kunst.

Achteraf zie ik dat er een rode draad door al die ervaringen loopt: de drang om te maken, om iets wat er nog niet was tot leven te brengen. Dit is wat ik *scheppingsdrang* noem: een innerlijke drive om te creëren en vorm te geven, ongeacht of dat nu muziek, beeldende kunst of iets praktisch is. Jij hebt die

scheppingsdrang waarschijnlijk ook, aangezien je dit boek aan het lezen bent. Misschien uit jij die in schrijven, schilderen, fotograferen, knutselen of een heel andere vorm. Of misschien voel je alleen maar dat je iets wilt maken, maar weet je nog niet precies wat. Kijk dan maar eens terug naar je jeugd, waar lag jouw passie tóén?

Mijn tips voor jou

1. Denk terug aan wat je als kind eindeloos kon doen zonder de tijd te voelen. Tekenen, zingen, sleutelen, verhalen verzinnen? Waar was jij goed in? Dat is vaak de puurste vorm van je scheppingsdrang.
2. Praat ook eens over je vroege interesses met je ouders, broers, zussen en vrienden van vroeger.
3. Besef dat je niet precies hoeft te weten waar je uitkomt. Met elke stap – van fanfare tot rockband, van hobby tot vakmanschap – ga je vooruit. Volg wat energie geeft, niet wat ‘logisch’ lijkt.

De rode draad die door mijn leven loopt is scheppingsdrang: de drang om te maken, om iets wat er nog niet was tot leven te brengen, het liefst op een podium. 'Teatro' (2021)

Keith Richards ziet inspiratie als iets wat in de lucht hangt. Michael Jackson was bang dat God zijn ideeën aan Prince zou influisteren. En Picasso wist: inspiratie komt pas als je aan het werk gaat.

In **ledereen kunstenaar** laat Erik Neimeijer zien dat creativiteit geen toeval is, maar een proces dat begint zodra je in beweging komt. Met inzichten uit de psychologie, persoonlijke ervaringen en voorbeelden van zijn helden ontrafelt hij het creatieve proces. Je ontdekt waarom we kunst maken, hoe je jouw unieke creatieve kracht ontwikkelt en hoe je die vormgeeft op een manier die bij jou past. Zodra je jouw antenne afstemt merk je dat inspiratie nooit ver weg is.

Erik Neimeijer is muzikant en kunstenaar. Met de bands Bökkers en Lorrainville bracht hij tien albums uit en in 2024 verscheen zijn solo-debuut *Be My Guest*. Zijn schilderijen waren te zien in onder meer Frankrijk, Engeland, Spanje en de Verenigde Staten. Hij schreef dit boek samen met zijn zus, wetenschapsjournalist Judith Neimeijer.

